

Nyheter fra NetSam

NetSam – nettverk for samiskopplæring

1/2015 oktober

Inger Anne Gaup, NetSam leder

Bures buohkaide/ Buoris gájkajda / Buaregh gaajhkesidie

NetSam er et nettverk for sør-, lule- og nordsamisk opplæring. Nettverket har eksistert i nærmere to år, og vi har et styre som jobber med forskjellige saker. I denne perioden har vi hatt medlemstreff, kurs og møter med blant annet Sametinget.

Vi i nettverket anser vår eksistens som viktig. Vi ønsker å være et talerør for alle samisklærere og har satt som mål å kommunisere med våre medlemmer og jobbe for å imøtekomme behovene til samiske lærere i de ulike områdene. Vi vil synliggjøre våre felles utfordringer og være til hjelp for medlemmene våre over hele landet.

Det er store utfordringer i forhold til samisk språkutvikling, spesielt utenfor de samiske kjerneområdene. Vi har elever som kun møter samisk språk i opplæringa på skolen, og som ellers ikke hører samisk i nærmiljøet sitt og ute i samfunnet. For at disse elevene skal oppnå høyere kompetanse i samisk, ser vi behov for å iverksette ekstra tiltak. Vi vil også jobbe for å fremme behovene til samisklærere innenfor samiske kjerneområder. Medlemmer og andre bes derfor å komme med innspill og spørsmål.

Samisk læremateriell er et aktuelt tema, og det er stadig behov for nye og oppdaterte materiell. Men det er også viktig å kartlegge det materiellet som finnes og se på muligheter for å komplettere disse. Det bør blant annet utvikles arbeidsbøker og lydbøker til eksisterende lærebøker.

En viktig sak for hele det samiske samfunnet, og som nettverket vil prioritere høyt, er å jobbe for å rekruttere flere samiske lærere. Det bør igangsettes samarbeid på tvers av alle institusjoner for ett felles løft. Vi må jobbe kontinuerlig for å få flere studenter til samisk lærerutdanning, da behovet for samiskspråklige lærere er stort. Vi ønsker derfor spesielt Samisk høgskole og Sametinget velkommen til et samarbeid om denne viktige oppgaven.

Sametinget er den eneste som hittil har finansiert nettverket, utenom Senter for samisk i opplæringa som også bruker midler på nettverket. Fremover vil vi jobbe for å få finansiering også fra andre skolemyndigheter.

Vi ønsker heretter å synliggjøre opplæring fra alle samiske områder. I vårt nyhetsbrev vil vi derfor omtale ledere, samisklærere, foreldre og elever.

I november 2015 avholdes det årsmøte. Samtidig blir det arrangert kurs for lærere med aktuelle temaer.

Vi ønsker dere hjertelig velkommen til årsmøte og kurs.

Mii oaidnalit

Hva skjer fremover:

- Litteraturdager på Sametinget, 12.-13.10.2015
- Læremiddel-seminar i Kautokeino, 28.10.2015
- Konferanse om samisk fjernundervisning i Bodø, 4.-5.11.2015
- Lulesamisk språkkonferanse. Årran lulesamisk senter, Drag 11.-12.11.2015
- Skoleleder-konferansen, 12.-13.11.15, Lillestrøm

NetSam

Sámi oahpahusa fierpmádat – Sámegeiáhpadasá værmádaška – Viemievierhkie saemientieretæmman – Nettverk for samiskopplæring

Søk

NetSam har som mål å presentere skoler som tilbyr samiskopplæring i nyhetsbrevet.

For denne utgaven har vi besøkt Prestvannet skole og Kongsbakken videregående skole i Tromsø.

Årsmøte 2015

Sett av 26. og 27. november til årsmøte og medlemstreff.

Vi inviterer våre medlemmer til Alta. Møtet vil finne sted på Scandic Alta.

Det blir valg av styre, kurs og ordinært årsmøte.

Mer info kommer i løpet av oktober. Følg med på vår nettside www.netsam.org

Ina Beate Pentha

Inspektør ved Prestvannet skole i Tromsø

Prestvannet skole

- Samiske aldersblandede klasser, 1.-2. trinn, 3.-4. trinn og 5.-7. trinn
- 40 elever med all opplæring på samisk
- Samisk tilbys også som kun fag, 1. og 2. språk
- Elever fra hele kommunen, ikke bare fra egen skolekrets

Rikdom i mangfold

Ina Beate jobber i lag med lærere fra hele Sápmi. Dette syns hun gir rikdom til skolen, særlig siden det er vanskelig å rekruttere lærere til byen. Hun er utrolig glad det samiske tilbudet finnes og for kompetansen som er samlet i Tromsø.

Kvalitet gleder

“Vi er i Tromsø, og vi ser at nivået våre elever holder er like bra som hos elever på innlandet” konkluderer Ina Beate om kvaliteten grunnskoleelevene får servert og selv leverer. Elevene leverer også bra i andre fag, særlig engelsk. Hun sammenligner dette på bakgrunn av nasjonale prøver. Hun tror også at lærerne tar på seg mer ansvar for å styrke samisk språks bevaring og utvikling.

Nettverket kan bistå på flere fronter

Ina Beate vil gjerne at NetSam blant annet hjelper til med å klargjøre hvilke muligheter foreldre har når de er i kontakt med BUP eller PPT og vil bruke deres samiske ansatte. Hun føler at kommunikasjon med etater er vanskelig når det gjelder bruk av samisk. Dette tror hun er tilfellet for mange som bor utenfor samiske kjerneområder.

En annen sak Ina Beate tar opp er ønsket om en kartlegging og metoder for dette, av elever om de er 1. eller 2. språklige. Hun tror at dette vil gagne både elever og lærere.

Lokale læreplaner

Ina Beate ser utfordringen i å lage lokale læreplaner. Dette har fra kommunens side ikke vært på agendaen, men de skal starte opp med arbeidet i år. Prestvannet har hittil brukt stegark og tilpasset dem etter egne behov. Hun stiller seg skeptisk til å lage nye planer og bruke ressurser på det når de har fungerende planer som er brukt gjennom en årrekke.

**Marit Berit
Eira**

Lærer for
samisk klasse
5.-7. trinn ved
Prestvannet
skole.

“Det kan hende at jeg er den eneste som snakker samisk med noen av mine elever, og å få se språket utvikles er veldig gøy og motiverende”, forteller Marit Berit som har ansvar for 14 elever i samisk klasse 5. til 7. trinn. Hun underviser på samisk i alle fag. Hun trives og opplever en helt annen hverdag enn den hun hadde som lærer i Kautokeino.

Læremiddelsituasjonen utfordrer

“Jeg savner læremidler som kan sammenlignes med det som mine norskspråklige kolleger bruker i de samme fag som jeg underviser i” svarer Marit Berit på spørsmål om hva hun mener om samiske læremidler. Hun sier at det er mangel på læremidler som svarer til Kunnskapsløftet som kreves og at det er særlig utfordrende når hun ser hvilket materiell norskspråklige har til rådighet. Hun erfarer også at innholdet i materialet som hun bruker passer mer for elever i de samiske kjerneområdene, da det har oppstått vanskeligheter for elever med å forstå innholdet, blant annet i språkbruken. Til tross for dette påpeker hun at elevene har et veldig bra språk.

Engasjerte foreldre

Hun merker at foreldrene er veldig engasjerte og fremmer det samiske. Hun nevner at de stiller i stand for arrangementer, møtes jevnlig og at de kjempet for skolen når byrådet ville flytte samiskklassen til andre skoler i Tromsø. Dette er hun veldig glad for og tror at det bygger opp om det samiske.

Vil ha lesekartlegging

Kartlegging av samiske leseferdigheter for alle klassetrinn, og særlig mellomtrinnet er en sak som hun vil at NetSam skal jobbe for. Samt jobbe for at læremiddelsituasjonen bedrer seg. Hun tror også at et fungerende nettverk er nyttig for lærere, spesielt dem som jobber utenfor samisk kjerneområder.

“Det kan hende at jeg er den eneste som snakker samisk med noen av mine elever”

Judith Martinsen

Rektor ved Prestvannet skole, Tromsø

Judith har personalansvaret for de som underviser samisk på Tromsø kommunes skoler. Hun jobber blant annet med å sy sammen timeplaner for ambulerende lærere og jobbe med læreplaner i lag med lærerne.

Behov for nettverk

“I mangel på lærebøker har våre lærere laget massevis av undervisningsmateriell” forteller Judith. Med lærere som har bakgrunn fra forlag, har de utarbeidet læremateriell til samisk som andrespråk. Opplæringa til dette har de fått i lag med kolleger som har laget materiell til fag som i utgangspunktet ikke mangler slikt. De samiske lærerne møtes regelmessig for å dele tanker, materiell og læreplaner, som i et mininettverk. Men Judith tror at et større nettverk, som samarbeid med lærere i andre kommuner som har enda mer erfaringer, ville bære enda mer frukter. Som for eksempel ved hvordan vurdering blir gjort.

Jobber med å fremme det samiske

Prestvannet skole jobber kontinuerlig med å tilrettelegge for det samiske. “Vi står på og er positivt innstilt”, forklarer en entusiastisk rektor.

Hun sier at det er utfordrende å få koordinert alle timeplaner for dem som skal ha samisk undervisning. Elever skal tas ut fra andre fag og det kan skape interessekonflikter. Men de prøver så godt de kan og forklarer alle involverte at det er et viktig fag som må få plass. Skolen er også bevisst på å markere det samiske, med temauker og forskjellige arrangementer. Hun er glad for at samiskklassene blir større. Mindre gledelig er det at elevtallet for dem som tar samisk som fag minker.

Appellerer til lærerstudentene

Det er mangel på samiskspråklige lærere. Prestvannet skole er praksisskole for Samisk høgskoles lærerstudenter og Judith har prøvd å rekruttere studentene til jobb ved skolen. Med et glimt i øyet ber hun derfor studentene om å komme seg ut i verden for å jobbe i Tromsø.

**Per Ivar Fri-
borg og Nils
Ante Nergård
Gaup**

Elever ved
Kongsbakken
videregående
skole, Tromsø

Samisk - et naturlig valg

Selv om det samiske ikke er så synlig i Tromsø, falt valget av fag naturlig for Tromsø guttene. Faget har fulgt dem begge i skolegangen og det å være samisk i Tromsø har så langt ikke bydd på negative opplevelser for guttene, heller tvert imot.

Anbefaler samisk

“Litt mye lekser” sier guttene om faget, men er bevisste på at det også er nødvendig.

Faget og skolen høster mange godord fra Per Ivar og Nils Ante. De anbefaler alle som har muligheten til å ta samisk, fremfor nynorsk og tysk. De ser at bevaring av språket vil trenge i fremtiden, og begge vil lære seg morsmålet for å kunne lære det videre til andre. De sier også at stipendet for samiskfaget er en stor fordel når man velger seg fag.

Utdaterte lærebøker

Begge er bekvemme med bøkene som brukes. Vi bruker det vi har, sier guttene om læremateriellet. Men de tror at nyere bøker nok hadde passet bedre til dagens samfunn og tiden vi lever i.

Neste styremøte

Ordinært styremøte blir avholdt i november 2015. Men før det har vi arbeidsmøter i forbindelse med planlegging av treffet.

Hvordan kan medlemmene bidra?

Nettverket er opprettet for at lærere skal få støtte til å få en enklere arbeidsdag. Vi har planer om å arrangere flere nyttige kurs for lærere, bare vi får finansiering til dette.

Tips oss

Hvis du har saker eller forslag til aktiviteter som nettverket burde jobbe med, er det bare å ta kontakt med oss og fortelle om det.

Bli medlem?

Det er gratis!

Hvis du ønsker å bli medlem, send e-post til:

lohkanguovddas@samiskhs.no

Skriv navn, arbeidssted, adresse og hvilket trinn og samisk språk du underviser (hvis du underviser)

På grunn av lite ressurser, lages denne kun på norsk.

Sekretariat

Senter for samisk i opplæringa er sekretariat og koordinerer nettverket.

Følg Senter for samisk i opplæringa på

www.facebook.com/lohkanguovddas

Nettverkets hjemmeside:

www.netsam.org

Kontaktinformasjon

Leder

Inger Anne Gaup

Tel: 95 07 27 32

E-post: iagaup@online.no

Sekretariat

Nettverk for samiskopplæring

Senter for samisk i opplæringa

Hánnoluohkká 45

9520 Kautokeino

Kontaktperson:

Mikkel Ole J. Eira

Tel: 78 44 86 21

e-post: lohkanguovddas@samiskhs.no

www.netsam.org